

Årsmelding 2025

FRA STIFTELSEN RIGHT TO SIGHT NORGE

Virksomhetens art og lokalisering

Right to Sight Norge (stiftet 2011) er en ideell organisasjon hvis formål er å bidra til å bekjempe blindhet og svaksynthet som kan kureres. Organisasjonen har fra start konsentrert seg om Kenya, som har en alvorlig øyehelseproblematikk og stor mangel på kvalifisert øyehelsepersonell.

Right to Sight's overordnede hovedprosjekt er å utdanne og videreutdanne kenyansk øyehelsepersonell. Synsnedsettelse i den målestokk vi ser i Kenya, har store samfunnsøkonomiske konsekvenser, holder mennesker i fattigdom, reduserer mulighet for utdanning og deltakelse i arbeidslivet. Utdanne flere behandlere i et land hvor det er stor mangel på øyehelsetjenester, mener vi er bærekraftig bistand, som bidrar til å bekjempe unødig svaksynthet og blindhet.

Vår samarbeidspartner er Kwale Eye Centre. Vi mottok i 2025 støttemidler fra AKO Foundation, Grieg Foundation, Clue hjelpefond, European Society of Cataract and Refractive Surgeons (ESCRS), og en rekke privatpersoner.

Vi kan dele Right to Sight's arbeid opp i flere delprosjekter:

1 Videreutdanning av grå stær-kirurger

Kwale Eye Centre videreutdanner Ophthalmic Clinical Officers (OCOs) i grå stær-kirurgi, en yrkesutdanning som ble innført i Øst-Afrika på 1980-tallet for å bøte på den kritiske mangelen på øyeleger. Det er i 2025 gjennomført 330 underviste operasjoner på voksne, og 35 underviste operasjoner på barn. 8 OCOs er videreutdannet. Prosjektet støtter også 50 % lønn til en øyekirurg ved klinikken.

Kirurgiopplæringen har blitt mer og mer standardisert. Kandidatene øver på plastøyne i dry og wet labs, får teoretisk undervisning, observerer og assisterer ved operasjonene, og får til slutt utføre selv under veiledning.

2 Outreach-virksomhet

Right to Sight har i 2025 støttet 88 outreach camps (mobile øyeklinikker), og undersøkt 7000 mennesker, hvorav 900 var barn. 70 % av de fremmøtte ble enten behandlet på stedet, eller henvist til øyeklinikken med tilbud om transport og nødvendig behandling. Antall øyelidelser som blir oppdaget, har økt fra år til år, som skyldes bedre utstyr og at medarbeiderne på outreach jevnlig får undervisning i screening og refraksjon. Prosjektet støtter lønn til en outreach-koordinator.

3 Fellesundervisning

Kwale Eye Centre har hvert år en rekke praktikanter som er der for kortere eller lenger tid (junior øyeleger, OCOs, sykepleiere, optikere, Community Based Workers og studenter i alle øyehesefag). Alle praktikanter, og alle de faste klinisk ansatte ved sykehuset, har blitt oppdatert på evidensbasert medisinsk praksis og prosedyrer gjennom en ukentlig

samling. Den fremmer også en kultur hvor man blir bevisst på opplæring, videreutdanning og optimalisering av behandling og prosedyrer ved klinikken.

4 Mentorprogram

Mentorprogrammet har som formål å følge opp tidligere OCO-studenter, og gi dem påfyll av kunnskap. Ved å fortsette utdanningsløpet på denne måten, blir studentene tryggere og mer selvstendige. Dyktige katarakt-kirurger kan fortsette å yte god medisinsk behandling og også lære opp andre OCOs i deres region, en ringvirkning som er en viktig faktor for å bedre øyehelsen også i andre deler av Kenya. Klinikkenes ansatte har i 2025 besøkt 4 tidligere studenter for oppfølging.

5 Undervisning i refraksjon og low vision

Ukorrigert syn – eller mangel på briller - er den største årsaken til unødvendig svaksynthet i verden. Right to Sight har i mange år bidratt med undervisning og oppgradering av utstyr slik at Kwale Eye Centre kan tilby sine pasienter best mulig synkorreksjon. I 2025 har det vært spesielt søkelys på kompetanseheving for outreach-medarbeidere, og undersøkelse og behandling av barn (se under pkt. 8).

6 Opplæring i øyescreening av jordmødre og sykepleiere

Å oppdage synsfeil hos barn og gi nødvendig hjelp tidlig, er kritisk viktig for å hindre varig synstap. Dette er et vellykket prosjekt, med stor oppslutning fra både lokale sykehus, helsestasjoner og lokale myndighetene. Helsepersonellet undervises i teknikker for å avdekke synsrelaterte problemer hos små barn. Deltakerne får tildelt et håndholdt screening-instrument, og går på kurs for å lære å bruke. Til nå har over 400 gjennomgått opplæring, og henvisning fra sykehusene av barn til øyeklinikken øker jevnlig. Tiltaket har også ført til bred kontakt mellom øyehelsepersonell fra ulike distrikt, som kan utveksle erfaring og be om råd.

7 Informasjonsmøter i øyehelse med småbarnsmødre

Ved utgangen av 2025 hadde over 10 000 vært på informasjonsmøter. Dette er et viktig forebyggende tiltak, for kunnskap om øyehelse er avgjørende for å oppdage synsproblemer hos barn tidlig. Klinikken fortsetter å se økt tilstrømming av barn fra distriktene der det er holdt informasjonsmøter.

8 Kompetansesenter for barns øyehelse (Paediatric Centre of Excellence)

2025 var det andre året kompetansesenteret var i drift, og det utvikler seg etter planen. Kwale Eye Centre utvider gradvis ny kompetanse, og har som mål å bli et anerkjent opplæringssenter for barneoftalmologi i regionen. Etableringen av senteret har skapt økende interesse blant øyefaglige miljøer i hele Kenya for å lære avanserte teknikker og prioritere barns øyehelse.

Sommeren 2025 jobbet en optiker og ortoptist fra Right to Sight to måneder på Kwale Eye Centre, og underviste i synsundersøkelser og behandling av skjeling. Klinikken var svært fornøyd med besøket, og sier det har økt kompetansen signifikant hos deres ansatte, både på klinikken og på outreach. Det siste er svært viktig for å oppdage synsfeil hos barn som ikke kommer til klinikken. 92 briller ble gitt til barn med betydelig brytningsfeil, til sammen fikk 333 barn briller på outreach.

På bakgrunn av besøk av fagfolk fra Right to Sight i 2024, har Kwale Eye Centre økt sin kompetanse på anestesi under operasjoner på barn, og en av operasjonssykepleierne tar nå tilleggsutdanning på feltet. Senteret kan også tilby to avanserte metoder for behandling av grå stær hos barn: bag-in-the-lens (BIL) og Yamane. Kwale Eye Centre var de første i Afrika som tok BIL-metoden i bruk, og har til nå operert 140 barn. Linsene som benyttes er imidlertid svært dyre, og Right to Sight jobber for å utvikle rimeligere linser i India. Når det skjer, vil metoden kunne revolusjonere grå-stær-operasjoner av barn i alle utviklingsland. Yamane-teknikken er en metode som muliggjør trygg plassering av linsen selv når det mangler tilstrekkelig kapselstøtte, noe som er vanlig etter kataraktkirurgi hos barn. Begge teknikkene reduserer etter-komplikasjoner vesentlig.

Oppfølging fra Norge

Noen fra fagteamet til Right to Sight besøker Kwale Eye Centre hvert år for å undervise og evaluere prosjektet. I 2025 har to optikere vært der. Prosjektgruppene har månedlig nettmøter med Kwale Eye Centre, diskuterer problemstillinger og gjennomgår resultater og budsjett. Right to Sight bidrar også med utstyr til klinikken. Nytt utstyr har bl.a. forbedret undervisningen i operasjonssalen, og har effektivisert øyeundersøkelsene på outreach.

Oppsummering 2025

Right to Sight Norge er fornøyd med hvordan hovedprosjektet har utviklet seg, kvaliteten på undervisningen studenter og andre praktikanter får, blir stadig bedre, og mentorprogrammet er vellykket, begge deler bidrar til å bygge opp mer kvalifisert øyebehandling i Kenya, særlig i distriktene hvor de fattige bor.

Centre of Excellence ligger an til å bli et førende kompetansesenter for behandling av barn, ikke bare i Kenya, men også for andre land i Afrika. Investering i barns øyehelse er investering i fremtiden. Bedre og mer effektive behandlingsmetoder, vil gi flere barn muligheter til et godt liv, men behandling av barn krever særskilt spisskompetanse. Det er det kompetansesenteret skal bidra til.

Styret og administrasjon

Trine Jacobsen gikk ut av styret i 2025.

Forutsetning for fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Redegjørelse for årsregnskapet

Regnskapet er avlagt etter god regnskapsskikk (F) for ideelle organisasjoner. Inntektene består av større og mindre gaver fra bedrifter og privatpersoner, større støttespillere i 2025 har vært Grieg Foundation og AKO Foundation.

Right to Sight Norge har siden 2011 operert direkte i Kenya. Aktiviteten i Kenya er knyttet til vårt hovedfokus på undervisning, medisinsk undersøkelses- og operasjonsutstyr, outreach-aktivitet og bistand til øyeoperasjoner for de fattige.

Ubenyttede midler i aktivitetsregnskapet er overført til formålskapital for anvendelse i framtiden.

Right to Sight jobber kontinuerlig med å sikre nye inntekter for å fortsette driften av prosjektene med våre partnere i Kenya.

Arbeidsmiljø, likestilling og diskriminering

Organisasjonen har hatt én lokalt ansatt på deltid i 2025. Alle de andre medarbeiderne jobber på frivillig basis.

Organisasjonen har en policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Selskapets styre bestod av 2 kvinner og 1 mann ved utgangen av 2025.

5. Ytre miljø

Virksomhetens aktiviteter medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

Merete Smith

Styreleder

Ida Ihler

Styremedlem

Alexander Thrane

Styremedlem

Ingunn Lindborg

Daglig leder